

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 735/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., a. s., Ž., zastúpenej advokátom Mgr. M. K., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob/268/2011 a jeho rozsudkom zo 16. októbra 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obdo 17/2013 a jeho uznesením zo 16. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2013 doručená sťažnosť spoločnosti M., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj

„sťažovateľ“, „žalovaný“ alebo „dovolaťel“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob/268/2011 a jeho rozsudkom zo 16. októbra 2012, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obdo 17/2013 a jeho uznesením zo 16. mája 2013.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľka je žalovanou v súdnom spore „o zaplatenie 179.995,80 Eur s príslušenstvom“ vedenom Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 29 Cb 31/2010 na návrh B., a. s., B. (ďalej len „žalobca“). Okresný súd rozsudkom z 21. apríla 2011 uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu spolu s úrokom z omeškania, ako aj náhradu trov konania. Okresný súd uznesením z 31. marca 2011 vylúčil „na samostatné konanie vzájomný návrh žalovaného doručený tunajšiemu súdu dňa 25. 08. 2010, ktorým sa žalovaný proti žalobcovi domáhal zaplatenia istiny 791.431,32 Eur s príslušenstvom“. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Cob/268/2011 zo 16. októbra 2012 „rozsudok okresného súdu... zo dňa 21. 04. 2011 v časti priznanej istiny a úrokov z omeškania potvrdzuje... v časti priznaných trov právneho zastúpenia rozsudok súdu prvého stupňa mení... v časti priznaných trov konania za súdny poplatok... potvrdzuje... odporca je povinný zaplatiť... náhradu trov odvolacieho konania...“. Sťažovateľka následne podala dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Obdo 17/2013 zo 16. mája 2013 tak, že ho odmietol.

3. Podľa názoru sťažovateľky „Okresný súd, krajský súd, ako ani najvyšší súd nerešpektovali ústavné záruky prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane, ako ich stabilne judikuje ústavný súd, pretože:

- odmietli sa zaoberať procesnou obranou sťažovateľa,

- svojvoľne, v rozpore so zákonnou úpravou vylúčili vzájomný návrh na samostatné konanie,
- ignorovali hlavný argument sťažovateľa o zániku pohľadávky z dôvodu započítania,
- znemožnili sťažovateľovi slobodne užívať svoj majetok, a
- vydali zjavne neodôvodnené a arbitrárne rozhodnutia.“.

4. Podstatou sťažovateľkiných námietok je tvrdenie, že „Všeobecné súdy na všetkých inštanciách sa vôbec nezaoberali otázkou zániku pohľadávky, ktorú si B. vo svojej žalobe uplatnilo. Napriek tomu, že sťažovateľ predložil dôkaz o zániku tejto pohľadávky započítaním, tak súdy nepokladali túto skutočnosť za tak závažnú, aby sa ňou vo svojej rozhodovacej činnosti akokoľvek vysporiadali. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov neposkytuje sťažovateľovi žiadne zdôvodnenie toho, prečo by jeho započítanie nemalo spôsobovať právne následky stanovené zákonom, k čomu by zrejme nedošlo, ak by sa všeobecné súdy nezaoberali len otázkou vzniku pohľadávky B., ale aj otázkami jej prípadného zániku z dôkazov, ktoré mali k dispozícii. Všeobecné súdy si vystačili s vylúčením nároku sťažovateľa na samostatné konanie, bez ohľadu na to, že sťažovateľ si v samostatnom konaní nemôže úspešne uplatniť pohľadávku, ktorá zanikla započítaním, s čím sa opätovne všeobecné súdy vôbec nezaoberali.“.

5. Ako dôkazový materiál sťažovateľka k sťažnosti pripojila uznesenie okresného súdu z 31. marca 2011 sp. zn. 29 Cb 31/2010, rozsudok okresného súdu z 21. apríla 2011 sp. zn. 29 Cb 31/2010, rozsudok krajského súdu zo 16. októbra 2012 sp. zn. 2 Cob/268/2011 a uznesenie najvyššieho súdu zo 16. mája 2013 sp. zn. 2 Obdo 17/2013.

6. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru, uznesením Najvyššieho súdu... zo dňa 16. mája 2013, sp. zn. 2 Obdo 17/2013 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu... zo dňa 16. mája 2013... sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie.

3. *Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Protokolu č. 1 k dohovoru, rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 16. októbra 2012, sp. zn. 2 Cob 268/2011 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.*

4. *Rozsudok Krajského súdu... zo dňa 16. októbra 2012... sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu... na ďalšie konanie.*

5. *Najvyšší súd... a Krajský súd... sú povinné spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi... náhradu trov právneho zastúpenia, vrátane DPH...“*

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Sťažovateľka sa domáhala toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom

orgány Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 264/2011).

11. Sťažovateľka sa vo svojej sťažnosti predovšetkým domáhala vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu zo 16. mája 2013, ktorým dovolanie sťažovateľky odmietol „*podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení u st. § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p.*“, a jemu predchádzajúcim potvrdzujúcim rozhodnutím krajského súdu zo 16. októbra 2012 (pozri body 1, 2 a 6).

12. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

14. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery

boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

15. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

16. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

17. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci

samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

18. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 16 a 17) preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 17/2013 zo 16. mája 2013, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd po uvedení priebehu a výsledku konania na okresnom súde a krajskom súde v podstatnom oboznámil dovolaciú argumentáciu sťažovateľky a vyjadrenie žalobcu k nemu:

„Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote dovolanie, v ktorom napadol rozsudok odvolacieho súdu s poukazom na to, že v konaní došlo k vadám podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p., nakoľko mu ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ svoje dovolanie dôvodí, aj s poukazom na ust. § 241 ods. 2 písm. a) a c) O. s. p., pretože rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľ má za to, že prvostupňový súd postupoval v rozpore so zásadou vyjadrenou v § 132 Občianskeho súdneho poriadku, keď k hodnoteniu dôkazov v ich vzájomnej súvislosti zo strany prvostupňového súdu nikdy neprišlo. Súd v rámci prvostupňového konania sa odmietol zaoberať otázkou vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalobcu, hoci žalovaný riadne navrhol súdu vykonanie dôkazov, ktoré toto bezdôvodné obohatenie mohli preukázať. Uvedeným postupom súd znemožnil žalovanému efektívne sa brániť proti uplatnenej pohľadávke žalobcu, keď táto podľa názoru žalovaného nemala vôbec existovať a mala zaniknúť momentom započítania s pohľadávkou žalobcu, ako si toto započítanie žalovaný uplatnil. Žalovaný zdôraznil, že podstatou jeho obrany bolo tvrdenie, že na strane žalobcu vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktorého započítaním pohľadávka žalobcu voči žalovanému zanikla v celom rozsahu a predmetný nárok mal za následok zánik pohľadávky žalobcu voči žalovanému. Tento následok odmietol súd vôbec

skúmať a odložil argumentáciu žalovaného na vedľajšiu koľaj. Uvedeným postupom znemožnil žalovanému dosiahnuť úspech v konaní a vzhľadom na informácie o aktuálnej finančnej situácii žalovaného, vylúčením kompenzačnej námietky žalovaného na samostatné konanie, tomuto *de facto* odoprel prístup k spravodlivosti a žalovaný si ju nebude môcť dovoliť uplatniť. Pokiaľ by sa súd kompenzačnou námietkou zaoberal v rámci prebiehajúceho prvostupňového konania, táto by ho nestála nič a mohol by tak slobodne a bez obmedzení uplatňovať svoje procesné práva. Dovolateľ ďalej popisuje v dovolaní skutkové okolnosti vzniku bezdôvodného obohatenia, analyzuje vykonané dokazovanie výpoveďami svedkov, namietol nevykonanie navrhovaných dôkazov k otázke bezdôvodného obohatenia (znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómie) a uviedol, že takéto vykonané dokazovanie by mohlo mať následne zásadný vplyv na preukázanie oprávnenosti, či neoprávnene stí pohľadávky žalobcu. Súd však z dôvodu vzniku potreby, podľa dovolateľa údajného, rozsiahlejšieho dokazovania toto odmietol vykonať, čím znemožnil žalovanému v konaní pokračovať. Rozhodnutie o vylúčení návrhu žalovaného na samostatné konanie považuje žalovaný za neekonomické, poškodzujúce jednu zo sporových strán, ktorým súd znemožnil žalovanému účinne sa brániť.

Dovolateľ ďalej namietol nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, keď právnenému rozboru súd venoval málo priestoru, necelú jednu stranu, a z tohto pohľadu dovolateľ považuje rozhodnutie za neodôvodnené, a preto nepreskúmateľné.

Súčasne s podaným dovolaním žalovaný navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť a nevyhovieť návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia...

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkom konania včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov taxatívne menovaných v ust. § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch uvedených v ust. § 238.

Dovolaním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho sadu. K tomu či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený podľa odseku 1, resp., v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok prvostupňového súdu vo veci samej potvrdený ako vo výroku vecne správne rozhodnutie, pričom odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, z ktorého dôvodu dovolanie nie je prípustné.

Dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa ust. § 238 O. s. p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ust. § 237 O. s. p.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku, preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola žalovanému odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Dovolateľ v dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., t. j. že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súd vylúčil na samostatné konanie jeho vzájomný návrh v časti uplatneného plnenia titulom bezdôvodného obohatenia.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný podal na okresnom súde dňa 25. 08. 2010 vzájomný návrh (založený v spise na č. 1. 154), v ktorom žiadal, aby súd uložil povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému 616 435,52 Eur s úrokom z omeškania titulom vzniknutého bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako majetkového prospechu žalobcu získaného bez právneho dôvodu následkom užívania v návrhu špecifikovaných zdravotníckych prístrojov od augusta 2010 doteraz. Okresný súd Bratislava III uznesením zo dňa 31. 03. 2011 v zmysle ust. § 97 ods. 2 O. s. p. vylúčil na samostatné konanie vzájomný návrh zo dňa 25. 08. 2010 (č. 1. spisu 281) z dôvodu nesplnenia podmienok v ust. § 112 ods. 1 O. s. p. O tejto časti vzájomného návrhu doposiaľ v konaní rozhodnuté nebolo a bude predmetom konania na súde prvého stupňa. Týmto procesným postupom, keď súd aplikoval § 97 ods. 1 a § 112 ods. 1 O. s. p., neodňal žalovanému právo konať pred súdom.

Dovolateľ v dovolaní namieta nedostatok odôvodnenia rozhodnutia a z tohto dôvodu ho považuje za nepreskúmateľný, považuje za zarážajúce, že tak závažnej veci, akou je kompenzačná námietka, venuje súd iba necelú jednu stranu svojho zdôvodnenia.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadná iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Aj keď súčasne s touto úpravou je potrebné poukázať na to, že v zmysle zachovania spravodlivého procesu, je potrebné, aby zodpovedal základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija, z ktorého vyplýva, že nie je potrebné, aby súd odpovedal na každý aj bezvýznamný argument a článok 6 ods. 1 Dohovoru nemožno chápať tak, že každý argument vyžaduje podrobnú odpoveď a v zásade sa súd môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho stupňa (Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999). Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa obsahuje všetky náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolací súd v zmysle citovaného ustanovenia zákona rozhodnutie odôvodnil v súlade s požiadavkou jeho preskúmateľnosti.

Postupom odvolacieho súdu nedošlo preto k odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

K námietke žalovaného, že súdy nevykonali ním navrhnutý dôkaz nariadením vypracovania znaleckého posudku, dovolací súd uvádza, že táto námietka žalovaného nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (ust. § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle ust. § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle ust. § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 237 O. s. p. Z uvedeného dôvodu nie je dôvodná ani námietka dovolateľa, že súd nesprávne vyhodnotil dôkazy, resp. že uvádzané dôkazy sú hodnotené nevyvážené a neobjektívne v neprospech žalovaného.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepreukázala existencia žalovaným tvrdenej procesnej vady v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. a že najavo nevyšla ani žiadna iná vada uvedená v us., § 237 O. s. p., dovolací súd v ďalšom vychádzal z toho, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ust. § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu odmietol podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 5 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že v dovolacom konaní úspešnému žalobcovi nepriznal nárok na ich náhradu, nakoľko žalobca trovy dovolacieho konania neuplatnil.“

19. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľke neodňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn.

2 Obdo 17/2013 zo 16. mája 2013 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

20. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob/268/2011 a jeho rozsudkom zo 16. októbra 2012, ktorým na odvolanie sťažovateľky rozsudok okresného súdu z 21. apríla 2011 v časti priznanej istiny a úrokov z omeškania potvrdil (pozri bod 2). Ústavný súd sa preto v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľky o porušení označených práv predmetným rozhodnutím krajského súdu.

22. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

23. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad

a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

24. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

25. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04, I. ÚS 200/2012) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

26. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

27. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

28. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu predmetnými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu (pozri body 1, 6 a 8).

29. Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo vyplývajúce z čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (resp. čl. 1 dodatkového protokolu) by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Ústavný súd vychádzajúc z uvedených skutočností a záverov preto odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti z dôvodu zjavej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

30. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (koncentrovaným v jeho petite, pozn.).

31. Z obsahu sťažnosti je možné usúdiť, že sťažovateľka poukazuje aj na neústavnosť postupu a rozhodnutí menovaných všeobecných súdov (pozri tiež body 3 a 4) súvisiacich s vylúčením časti žaloby na samostatné konanie (bod 2), hoci v petite sťažnosti túto skutočnosť explicitne nenamietala. Ústavný súd v súvislosti s uvedeným poznamenáva, že uznesenie okresného súdu č. k. 29 Cb 31/2010-281 (o vylúčení vzájomného návrhu na samostatné konanie) bolo vyhotovené 31. marca 2011. Jeho prípadné namietanie na ústavnom súde až sťažnosťou z 30. augusta 2013 je po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (pozri tiež § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde – oneskorenosť podania návrhu). O vzájomnom návrhu sťažovateľky sa všeobecné súdy budú zaoberať/zaoberali v následnom samostatnom konaní, v rámci ktorého má/mala sťažovateľka možnosť domáhať sa jej nároku uplatneného pôvodne vo vzájomnom návrhu (princíp subsidiarity).

32. Nad rámec veci ústavný súd poznamenáva, že neušlo jeho pozornosti, že strana sťažovateľky v konaní pred všeobecnými súdmi odôvodňovala podanie vzájomného návrhu

aj tým, že „*Pokiaľ by sa súd kompenzačnou námietkou zaoberal v rámci prebiehajúceho prvostupňového konania, táto by ho (t. j. sťažovateľku, pozn.) nestála nič a mohol by tak slobodne a bez obmedzení uplatňovať svoje procesné práva.*“ (pozri bližšie bod 18).

33. Po odmietnutí sťažovateľkinej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ostatnými návrhmi, t. j. návrhom na zrušenie označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov a priznaním jej náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013